

ADRIEN DE CARNE
BARZ AN ARVOR

Kristen ha Breizad da virvikan.

Dans ar Gornandouned

C'hoari fentus en eun arvest



BREST
Moulezur su ar Chastell, 4

—
1933

ADRIEN DE CARNE
BARZ AN ARVOR

Kristen ha Breizad da virviken.

Dans ar Gornandouned

C'hoari fentus en eun arvest



BREST
Moulerez ru ar G'hastell, 4

Oberou A. de Carné, Barz an Arvor⁽¹⁾

Breiz karek, pez c'hoari e tri arvest.
Ar gal'had aour, c'hoari farsus en eun arvest (3^e éd.).
Ar mabig Jezuz, mister kristen en eun arvest (2^e éd.).
Kristof ar C'hrenv, mister kristen en eun arvest.
An aotrou Flammik, c'hoari farsus e daou arvest.
Tarsiziuz, mister kristen en eun arvest (2^e éd.).
Saïg ar paotr fin, c'hoari farsus en eun arvest (2^e éd.).
Barnédigez Done, mister kristen en eun arvest.
Sac'h ar marichal, c'hoari farsus en eun arvest (2^e éd.).
Judikael, mister kristen en eun arvest.
Ar galon vat, c'hoari plijadurus en eun arvest (2^e éd.).
Ar c'hoz vedisin, c'hoari farsus en eun arvest.
Lilienn ar Folgoat, mister kristen en eun arvest.
Ar mab foran, mister santel en eun arvest.
Fanch vras ha Fanch vihan, c'hoari farsus en eun arvest.
Yann e gal'had, c'hoari kentelius en eun arvest.
An tri goulenn, c'hoari plijadurus en eun arvest.
Yannig mil vicher, c'hoari plijadurus en eun arvest.
Rouanez an Nenvou, mister santel en eun arvest.
Fanch ar pennok, c'hoari farsus en eun arvest.
Sant Herve benniget, mister kristen en eun arvest.
An aotrou F'ch-Fich, c'hoari plijadurus en eun arvest.
Bioch Alanig, c'hoari farsus en eun arvest.
An tri breur, c'hoari fentus ha kentelius en eun arvest.
Tri ugent mil lur, c'hoari fentus en eun arvest.
Dans ar gornandouned, c'hoari fentus en eun arvest.

EVID AR MERG'HED YAOUANK

Noz Nedelec, mister kristen en eun arvest.
Penn skanv a blac'h, c'hoari fentus ha kentelius e daou
arvest.
Hent al levenez, c'hoari burzudus ha kentelius en eun
arvest.

(1) Ar peziou ze a gaver, e Brest, e moulerez ru ar
Chastell, 4.

ARGUMENT

Benead Guilcher, laboureur, est extrêmement pauvre. Il doit vingt écus à son voisin Balibouzig, petit tailleur avare, laid et bégue, et ne peut les lui rendre. Mais ce qui le désole encore plus que son indigence, c'est la bosse qu'il porte entre les deux épaules. Un petit berger très malin et un vieux mendiant à moitié sorcier engagent Guilcher à s'adresser aux korrigans de la lande de Motten-Derven, qui peuvent lui donner, non seulement de l'argent, mais la beauté, et, par conséquent, faire disparaître, à tout jamais, sa malencontreuse bosse. Guilcher écoute ce conseil, et comme il préfère, de beaucoup, la beauté à l'argent, il revient de la lande droit comme le bâton de la bannière de sa paroisse. Pierre Balibouzig se décide, lui aussi, à tenter la chance, et, voulant choisir la richesse, il demande aux nains, en bégayant, de lui donner ce que Guilcher a laissé. Les korrigans le renvoient affligé de la bosse de Guilcher.



Cette petite comédie est empruntée, en grande partie, à un conte d'Emile Souvestre, intitulé : *Les Korils de Plaudren*.

C'HOARIERIEN

GUILCHER, labourer douar, den mat; tort eo.
JOB, breur da Chuilcher.

BALIBOUZIG, kemener, divalo, ruz e vleo, piz,
besteod.

LOMIG, paotr an denved, 12 vloaz.

YANN al LAOU, sorser eun tammig anezan,
70 vloaz.

BERTEL, urcher, koz awalc'h.

STEFAN, segretour e ti ar barner.

ANTON, gward meziou.

DJIM, kornandoun, penn ar gornandouned.

Eur vandenn gornandouned, 12 pe 15 anezo.

Eur bagad tud diwar ar mèz.

An dra ma a dremen e Breiz Izel, n'eus forz e
pelec'h gwechall goz. Eur bank e goueled an teatr.

KENTA LODENN

1 DIVIZ

GUILCHER, *d'an dud.*

Piou ac'hanoc'h, tud vat, a anavez Per Balibouzig, va amezeg kemener diouz e vicher? hini ac'hanoc'h, a gav d'in. Mat; besteod eo; gagouilhat a ra evel eur yar. Divalo eo, gand e vleo ruz hag e lagad a-dreuz. Piz kagn eo, ha kriz e kenver an dud reuzeudik. D'ezan e tlean ugent skoued, ha n'oun ket evid o faea, paour evel ma'z oun, siouaz! Bemdez e teu d'am doania diwarbenn an arc'hant se. Mar d'oc'h heb anaout Balibouzig, gortozit eur pennad hepken, hag hen anaout a reot, m'hen tou d'eoc'h, ha dizale, zozen. *O sellet war du ar mèz.* Sell! petra a laveren d'eoc'h? Dont a ra. Sellit mat outan hag e welot eul lakepod eus ar re gaera. Sellit! setu hen! *Balibouzig a zeu.*

2 DIVIZ

GUILCHER, BALIBOUZIG

BALIBOUZIG

Te, te... oar... Guil... Guil cher? Te... oar?

GUILCHER

Me oar? me oar petra?

BALIBOUZIG

Te... a... a... dle... d'in, te... a... dle.

GUILCHER

Ya, ya, me a dle d'it ugēnt skoued; her gō.
zout mat a ran.

BALIBOUZIG

Ha... neu..., ha... neuze, peur... peur... peur...
e... e... vezo pa... pa... pa...

GUILCHER oc'h ober goab eun tammig.

Peur e vezō paeet d'it an arc'hant se, hein?

BALIBOUZIG

Ya... a... a... pae... paeet, d'in.

GUILCHER

N'oùn ket evid hel lavarout d'it, paour kēz.
N'em eus tra da rei d'it, siouaz! evit breman, da
vihana. Ar bara a zo ker, va fatatez holl a zo
brein, ha neuze n'oùn ket evid o gwerza. Va fē
moc'h bihan a zo klav bras, ha va greg ivé.
Klevout a rez?

BALIBOUZIG

Pe... pe... tra... a... a... ra ze... d'i., d'in. Me
a... a... lakaio foar, war... war... da... da c'hreg...

GUILCHER

Petra, petra? tanfoultr! gwerza va greg?
Daoust hag eo troet da dammig skiant vat?
droug ennan. Gwerza va greg?

BALIBOUZIG, spountet.

Na, na, na, na, nann! fa... fa... fa... zia a ran!

Da benmoc'h bi... bibi... bihan eo, ha... ha... ha...
da... holl dra... draou all eo, ma vo... la la la, la...
kaet fofo, fo... ar... war... no.

GUILCHER

Ke da lakaat foar war an diaoul, mar kerez,
met, hirio me zo paour Job ha n'hellan ket rei
d'it pa ne ve nemet eun diner toull. Ret e vezō
d'it gortoz adarre.

BALIBOUZIG droug ennan.

Me, me, me, me, a... la... ala...

GUILCHER, goapaüs ha drougig ennan.
Te, te, te, te, te a... la... ala... Kenavo!

BALIBOUZIG droug bras ennan.

Me, me, me, me, me... me... Balibouzig a ya
kuit.

3 DIVIZ

GUILCHER, e unan, d'an dud. Azeza a ra.

Klevet hoc'h eus, hein ? K'evet hoc'h eus mat
ar pez am eus disp'eget da Valibouzig. Hel la
varout a ran, ivé, d'eoc'h. An ed, ar foenn, ar
patatez, ar c'harotez, ar boetrabez, ar panez, an
avalou, an holl draou, kouls lavarout, a zo bet
teuzet gand ar glao. Petra da ober, neuze, hein?
Mervel gand an naoun, sur. Nag a boan o deus
an dud vat da c'hounit o zammig bara! Ous
penn ze, Balibouzig, ar c'hoz kemener ze, a dre
men e amzer d'am heskina evid e ugēnt skoued
an diaoul. Ma n'eo ket eun druez! Ouspenn ze



c'hoaz, eun dra all a zo ha kant gwech gwasoch
eged ar baourentezez. Petra eo? n'ouzoch ket?
O sevel hag o trei e gein war-du an dud. Sellit
ouzin 'ta! Ne ket dièz bras her gwe'out. Sellit
ouz an dortenn deo am eus, a us d'am c'hein.
P'emaoun o tremen, ar vuga'igou a ra goab
ac'hanoun; an dimezelled koant a c'hoarz. Ma
ven me pinvidik, rei a rafen hanter kant mil, tri
ugent mil, kant mil lur zoken d'an himi a vez
gouest da bellaat diouzin ar voull am eus etre
va diouskaz; met paour oun, va Doue. ha
n'eus netra da ober, siouaz d'in. *Klevout a reer*
Lomig o kana er mèz. *Guilcher a azez da seliou.*

LOMIG, er mèz, laouen e vouez.

War don: *Me eo Yannig a Benprat* (1).

En hor Breiz karet, pa' vez
An nenvou sklér ha glas, (bis)
Hed an deiz, al levenez
Em c'haloun a vez bras.

Diskan

Kan a bouez penn, Lomig | bis
Kan evel eun evnig.

Evit beva, bihan tra
A zo ret d'in, bemdez; (bis)
Souben, patatez, bara
Hag eur skudellad lèz

Kan a bouez penn, Lomig | bis
Kan evel eun evnig.

E mereuri vrás Kerloc'h
Am eus, me, pa gouskan, (bis)
Eur gwele ko'o tommoc'h
Eged eun tantad lann.

Kan a bouez penn, Lomig | bis
Kan evel eun evnig.

Lomig a dav.

GUILCHER d'an dud.

Pebez mouez! va Doue, pebez laouenidigez !
Kana a ra, ar paotrig se, ker mat ha ker brao hag
eun evnig diskennet eus an nenvou. Ha ne ket
souez; yaouank eo, ha lacuen, a dra zur, ha pa
vezer laouen, ar vouez a zeu, hep poan, eus ar
c'hourlanchenn, evel an dour fresh eus ar feunteun.
Lomig, atao er mèz, a gan adarre.

LOMIG

Karout a rin da viken
Va dousik Gwenola (bis)
Se'aouit va c'hanaouenn
Tra la la la la, la!

Kan a bouez penn, Lomig | bis
Kan evel eun evnig.

GUILCHER o c'hervel.

Deus aman, va mignounig, deus aman.
Lomig a zeu, e fouet en dro d'e c'houzoug,

(1) Pardon Yann Vras, savet gant P. Tr.

4 DIVIZ

GUILCHER, LOMIG

GUILCHER

Ac'han 'ta, va moutig; kan adarre, d'in, eur poz
eus da ganaouenn. Te fell d'it?

LOMIG, o kana.

Karout a rin da viken
Va dousik Gweno a; (bis)
Selaouit va c'hanaouenn
Tra la la ja la, la!

GUILCHER

Brao, brao, paotrig. Nag a levezac'h eus,
va Doue!

LOMIG

Evelse eo ez oun, me; laouen epad an deiz,
laouen epad an noz.

GUILCHER

Ha perak 'ta?

LOMIG

Perak? ne ket gwall ziès hen displega; me eo
paotr an denved e mereuri vras Kerloc'h.

GUILCHER

Ha laouen out o veza paotr an denved, ha neira
ken?

LOMIG

Ya sur; karout a ran start an denved m'am eus
da evesaat outo; ya. Ouspenn, eur gwe'e kolo

mat am eus er c'hrgnol, ha va bara pemdeziek.
Perak 'ta ne ven ket me laouen, hein?

GUILCHER

Deut out beteg aman. Perak?

LOMIG

Evit eur gefridi am eus evidoc'h.

GUILCHER

Ha pehini?

LOMIG

A berz Lannig ar miliner eo, e teuan. Roet
hoc'h eus d'ezan eur zac'hadig gwiniz da vala.
Lannig a fell d'ezan komz ouzoc'h, ha goulenn
a ra, diganeoc'h, ez afec'h d'ar vilin.

GUILCHER

Mat, paotrig; d'ar vilin ez in dizale. Bez atao
laouen evel breman; n'oun ket, me, henvel ouzit,
pell ac'hano. Atao e vezan beuzet, me, en eur
mor a dristidigez.

LOMIG

Perak 'ta, paour këz; eur boan bennak hoc'h
eus?

GUILCHER

Poan ebet, met eun dra ziva'o ha n'heller ket
hel lakaat da vont kuit.

LOMIG

Pehini?

*Guilcher, a dro, hag a ziskouez e dortenn da
Lomig. Lomig a sko start, teir pe beder gwech*

*gand e zourn, war dortenn Guilcher hag a ziroll
da c'hoarzin.*

GUILCHER, nec'het.

Me a ouie ervat, paotrig fall, me a ouie;
c'hoarzin a rez, te ive, goab a rez ac'hanoun, te
ive, diaoulig!

LOMIG

Ne ket evid ober goab ac'hanoc'h, eo, e c'hoar-
zan, tamm ebet.

GUILCHER

Ha perak 'ta? Lavar neuze.

LOMIG

C'hoarzin a ran o welout ho nec'hamant, ho
trubuilh dirag eur baredigez na c'houlenn nemet
nebeud a dra.

GUILCHER *laouen ha souezet.*

Petra, petra, mignounig? petra leverez? E
c'heller lakaat eun dortenn da vont kuit?

LOMIG

Ho tortenn a yelo kuit ker buan hag eur vran
a denn-askell.

GUILCHER

Petra da ober, neuze?

LOMIG

Her goulenn digand an hini en deus ar gal-
loud da lemel an tortou.

GUILCHER

Ha piou eo hennez?

EUR VOUEZ KRENV *er mèz.*

Lomig! Lomig!

LOMIG

Selaouit! selaouit! va mestr eo ouz va gervel
da vont d'ar gear.

GUILCHER

Mat; met lavar d'in, da vihana, hano an ten-
ner tortou.

LOMIG

N'hellan ket, n'hellan ket; re hir e ve hen
displ'ega; va mestr am galv; bremaïk e livirin
d'eoc'h an traou penn da benn. *Lomig a ya kuit.*

5 DIVIZ

GUILCHER *e unan, d'an dud.*

Petra eo ar c'heari ze, petra eo? N'hellan ket
kredi ar pez a lavar ar marmouzig se; n'hellan
ket her c'hredi, ha koulskoude, meur a dra is-
kis, meur a dra souezus, meur a dra estlammus
en em gav, peb en amzer, war an douar paour
ma. Piou her goar? Mall bras a zo ganen da
c'houzout hano an den gouiziek a oar lakaat an
tortou da vont kuit. *O sellout ouz ar mèz.* Sell
'ta! Job eo, va breur, o tont aman. Petra a ne-
vez en devezo da lavarout d'in? traou fall adarre
'm eus aoun. *Job a zeu.*

6 DIVIZ

GUILCHER, JOB

JOB

Nec'het oun, va breur ker, nec'het oun eun

tammig; tud a lezenn, tud didruez, a zeuio aman, dizale, da lakaat foar war da draou paour, abalamour d'an arc'hant a dleez da Valibouzig. Dec'h e oa an deiz diveza evit paea an ugent skoued dleet ganez d'ar c'hoz louarn ze. O sel-jout ouz ar mèz. Sell! n'hor bezo ket pell da c'hortoz. Setu i o tont, Anton ar gward meziou, Bértel an urcher, Balibouzig gante. Met ne d'aiio ket an traou da vad, marteze, gand ar re ze. Gwelet em eus, mintin ma, an aotrou Stefan, segretour ar barner. D'it e vezо roet eun nebeud amzer, fizians am eus, Guilcher.

GUILCHER

N'em eus ket an distera spount, Job. Goude beza gwerzet va c'hoz traou, va zraouigou dister, ne jomo ket peadra da baea nag an ugent skoued, nag ar mizou d'leet d'an urcher.

JOB

N'eus forz; mont a ran da gerc'hat an aotrou Stefan, o lezel ganez hon tri c'hanfard. *Job a ya kuit; Anton, Bértel ha Balibouzig a zeu.*

7 DIVIZ

GUILCHER, ANTON, BERTEL, BALIBOUZIG.

BERTEL

Allo! Anton, laka da gorn-boud da zeni kaer, hag an dud a zeuio. *Anton a laka e gorn-boud da zeni diou pe deir gwech. Eur bagad tud diwar ar mèz a zeu. Bertel a denn eur follenn baper eus e c'hadell, hag a lenn, uhel e vouez.*

Digorit frank ho tiouskouarn hag e klevot. Emaomp a lakaat foar war goz traou ha traou koz a zo da Venead Guilcher. Hervez eur gourc'henn o tont a berz an aotrou barner eo e vezо gret an werz se, hag an arc'hant dastumet a vezо lakeet da baea dleou Benead Guilcher. Ha setu aman, warlerc'h, roll an traou a vezо gwerzet: Da genta, eun armel gaer, eun armel brenn, nevez flamm, kouls lavarout.

GUILCHER

An armel ze ne ket d'in-me. D'am c'hoar eo ez eo; hi he deus he frestet d'in.

BALIBOUZIG

Ne, ne, ne, ke, keket... gwir.

BERTEL, drougig ennan, goapaüs.

Ne, ne, ne, ne, keket; ro peoc'h d'eomp, Balibouzig; gwelloc'h eo kalz d'it tevel; n'ouzout nemet gagouilhat. Ro peoc'h, hein? *O lenn adarre.* D'an eil, gwerzet e vezо, goude ze, eur varrikenn deo, mat kenan da lakaat dour, gwin glaou, patatez, ar pez a gerrot.

GUILCHER

Toullek eo, ha faoutet, hag, ouspenn, he strad a zo êt kuit, abaoe pell, ha n'ouzoun ket da belec'h.

BALIBOUZIG

Ga, ga, gagaga, ga... gaou...

BERTEL, droug ennan, goapaüs.

Ga, ga, ga, ga, ga! Eur wech c'hoaz, Balibouzig, ro peoc'h; tevel a ri, hein?

— 16 —

BALIBOUZIG

Ya, a, a a; ya, a, a.

BERTEL

Goude gwerz ar varrikenn, e vez gwerzet eun
daol zibri eus ar re gaera.

GUILCHER, o c'hoarzin.

Ha, ha, ha, ha! eur pez kaer, sur; hanter vrein
eo, ha n'he deus nemet tri zroad elec'h pevar. Eur
pez kaer, ya!

BALIBOUZIG

Neu, neu, n'eus... neu, neu, neu, n'eus...

BERTEL droug bras ennan, hag o c'hourdrouz.

Balibouzig! p'eo gwir n'out ket evit tevel, kleo!
Lavar adarre eur gagouilherez bennak, unan hep-
ken, hag ez in kuit hep peurober ar werz. Kle-
wout a rez, hein?

BALIBOUZIG

Ya, a, a, a; ya, a.

BERTEL

Bez 'ez eus, ive, da werza, eur penmoc'h bi-
han. Evitan da veza treut, gwerzet mat e vez,
evelato, fizians am eus. O sellout war du ar mèz.
Sell! sell! setu o tont davedomp an aotrou Stefan,
segretour kenta an aotrou barner. Petra en divije
da lavarout d'eomp? Stefan a zeu.

— 17 —

8 DIVIZ

AN HEVELEP RE, STEFAN

STEFAN, o tiskouez eun tamm paper
Setu eur gourc'henn a berz ar barner, aot-
rou Bertel.

BERTEL

Pe seurt gourc'henn, aotrou Stefan?

STEFAN

Ar barner a c'houre'henn chom hep gwerza
traou Guilcher. Eun enklask a zo bet gret gand
Guilcher paour glez, paour eus ar re baoura, met
onest ha fur kenan, en desped d'e baourentez.
Ma ve gwerzet e draou paour, Guilcher a vefe ret
d'ezan mont gand e c'hreg da veva diwar an alu-
zenn.

An aotrou barner, neuze, a ro da C'huiicher eur
miz a bez da glask eun tu pe du da baea e dleou.
Rak se ehanit gand ar werz ma.

BERTEL, gant doujans.

Echu eo neuze an abadenn, aotrou Stefan.
N'hon eus ken tra da ober, breman, nemet mont
kuit. Anton, Bertel ha Stefan a ya kuit.

9 DIVIZ

GUILCHER, BALIBOUZIG.

BALIBOUZIG, kounnar ennan.

La, la, la, la, la, la... er...

GUILCHER

Laer! perak? Petra 'm eus laeret, hein?

BALIBOUZIG

Va u... u... va... ugent, va u... Lomig a zeu o
redek en eun taol kount.

10 DIVIZ

GUILCHER, BALIBOUZIG, LOMIG.

LOMIG da Valibouzig oc'h ober goab warnan.

Da u... u... da u... u petra? Kemener an diaoul!
Ke da vesteodi gand ar yer 'ta. Ar re ze a valbouz
gwelloc'h egedout. Ke 'ta; me am eus da gomz
ouz Guilcher. O vounta start Balibouzig. Ke kuit,
Ke kuit! Balibouzig a ya kuit en eur c'hsromolat.

11 DIVIZ

GUILCHER, LOMIG

LOMIG

Echu eo ar pezig labour oa bet gourec'hement
net d'in. Ha neuze e teuan aman adarre da heur
achui hor c'haozeadenn.

GUILCHER

Ya, galvet out bet gant da vestr, ha neuze
n'ec'h eus ket gellet lavarout d'in hano an hini
a oar tenna an tortou dioc'h kein an dorted.

LOMIG

Ya, met breman e c'hellan hel lavarout
d'eo'e'h.

GUILCHER

Lavar neuze 'ta; piou eo?

LOMIG

Yann al Laou, an den koz a ya hag a zeu bemdez, adalek ar mintin beteg an noz; eur c'hlasker bara eo, met, dreist holl, eur reder bro o klask a bep tu kemend a lakaio e c'houziegez dispar da vont mui oc'h mui war vrasaat. Hennez a oar pep tra; ha zoken, dioc'h a leverer, sorser eo an tammig anezan.

GUILCHER souezet.

Petra leverez, mignounig? Sorser! An diaoul hag hen a zo hostizien gaer o daou, neuze, 'm eus acun.

LOMIG

N'ouzoun ket, met ar pez a ouzoun eo n'en deus Morse gret an distera poan, an distera droug da zen. Er c'hontrol eo. Ne ra nemet mad da biou bennak a c'houleñn kuzul digantan.

GUILCHER

Ha dioc'h al leverez, ar bolomig mat se a zo gouest da lemel eun dortenn dioc'h kein eun tort paour eve!doun-me?

LOMIG

Heb an distera labour, hag an dortenn a ya kuit da virviken.

GUILCHER

Biskoaz kemend all!

LOMIG

Ne ket gevier eo a lavaran d'eo'ch. N'ho'e'h eus ket klevet hano a Gerlaz, eur vereuri vras, teir leo dioc'h aman?

GUILCHER

Eo, eo, meur a wech.

LOMIG

E mereuri Kerlaz, Mari Poder, plac'h saoud, oa daou bleget, kouls lavarout, dindan eun dor-tenn tevoc'h kalz eged hoc'h hini.

GUILCHER

Gwir eo, gwelet em eus, awechou, ar plac'h se; gwir eo.

LOMIG

Pelloc'h eun tammig, Paol Segalen, mevel en eur vereuri all, oa brasoc'h c'hoaz e nec'hamant; hennez, siouaz, oa tort a ziaraok ha tort a ziadre.

GUILCHER

Paour kêz den yaouank!

LOMIG

Mat; Mari Poder ha Paol Segalen, goude beza goulennet eur c'huzul digand Yann al Laou, a zo breman, o daou, ker seunn hag eur voger nevez. Kit d'her c'havout ive; met arabad kaout aoun. En desped d'e c'houiziegez Yann n'hell ket, e nep giz, parea an dud aounik.

GUILCHER

N'em eus aoun, me, rak netra, va mignounig

karet, ha p'eo gwir out anavezet gand an den ze e chellfes komz outan eun tammig diwar va fenn? Hein?

LOMIG

Evid ar gwella; tostik tost aman eo, breman, e mereuri en em gav e kichen Kerloc'h; deut eo eno da barea ar c'hreg hag ar vioc'h zu, a zo klanv bras o diou.

GUILCHER

Ha te a hel mont d'e gerc'hat ha lavarout d'ezan dont aman?

LOMIG

Netra èsoc'h. Ne rin nemet mont dont. Job a zeu; Lomig a ya kuit, hag er mèz, laouen e vouez, e kan adarre. Guilcher ha Job a zelaou.

Karout a rin da viken
Va douzik Gwenola; (bis)
Selaouit va c'hanaouenn
Tra 'a la la la, la!

Kan a bouez penn, Lomig | bis
Kan evel eun evnig.

12 DIVIZ

GUILCHER, JOB

JOB

Pebez mouez d'ar paotrig se, hein? Kana a ra gwellac'h eged eun eostig.

GUILCHER

Ya, sur, o veza ma 'z eo laouen atao, laouenoc'h

egedoun, ha koulskoude, Job, en desped d'am
zristidigez, eur c'helou a bouez bras am eus da
lavarout d'it.

JOB

Ha pehini 'ta?

GUILCHER

Va zortenn a yelo kuit, dizale, pell diouzin.

JOB souezet maro.

Petra leverez, Guilcher, petra leverez? Daoust
hag e vijes oc'h hunvreal? Eun dortenn, pa vez
sanket etre diouskoaz eun den paour, a jom
di-flach hag a jomo di-flach da viken. Daoust hag e
ve troet da spered paour, hein?

GUILCHER

Ne ket troet va spered, Job. Hag hel lavaran
adarre d'it. Eun den zo hag en deus ar galoud
da lakaat an tortou da deuzi, pe, da vihana, da
dec'hout kuit. Hag an den ze a zélio aman
dizale. Emaoun war c'ched anezan.

JOB

Ha piou eo ar medisin dispar ze?

GUILCHER

Yann al Laou, ar reder bro koz.

JOB o c'hoarzin.

Ha, ha, ha, ha! Fizians ac'h eus er c'hoz far
ser ze? Dioc'h a leverer, sorser eo an tamm an-
ezan.

GUILCHER

Just avat; ar zorserien a zo gouiziek; gouezet
mat eo an dra ze gand holl ; hag ar rumm tud
se a oar traou kuzet ha n'anavezomp ket, ni, Job.

JOB

Mat; me a jomo aman, neuze, te a fell d'it ?
Pljout a ray d'in gwelout troiou ha strobinellou
an hini koz. O sellout war du ar mèz. Sell 'ta;
setu o vont en dro an abadenn. Yann al Laou a
zeu.

13 DIVIZ

JOB, GUILCHER, YANN AL LAOU.

YANN

Lavaret eo bet d'in, Guilcher, ec'h eus c'hoant
da c'houenn diganen eur c'huzul bennak.

GUILCHER

Netra gwiroc'h, Yann; ezomm am eus hag
ezomm bras eus da c'houizegez; tud zo hag a la-
var out gouest da ziframma, evit mat, an dortenn
a zo war va choug. Ha gwir e ve an dra ze?

YANN

Tamm ebet. Ar re o deus lavaret an dra ze d'it
o deus lavaret gaou ha netra ken.

JOB o c'hoarzin.

Klevout a rez, Guilcher? Petra 'm boa lavaret
d'it?

GUILCHER

Ne fazian ket, Yann. Pareet ec'h eus, daou viz
zc, pe wardro, e mereuri Kerlaz, Mari Poder ha
Paol Segalen. An daou ze a oa ganto tortou te-
voc'h egred ar zitrouilhez, hag an tortou zo êt kuit
raktal dre ar galloud dispar a zeu diganez. N'eo
gwir ?

YANN

An tortou a zo êt kuit, gwir eo, met ne ket
abalamour d'am galloud, e nep giz.

GUILCHER

Dre be c'halloud neuze 'ta?

YANN

Ar gornandouned eo o deus tennet an tortou
dioc'h diou-skoaz an daou vugel paour ze.

JOB

Pebez sorc'hennou ! n'eus seurd ebed nag a
gorriged, nag a gorriganed, nag a gornandou-
ned. Mat; tremenet em eus, me, meur a wech,
e kreiz an noz, a dreuz d'al lanneier, ha morse
n'em eus gwelet hini anezo.

YANN

Ha petra a ra ze ? Ne zeu ket ar gornandouned
pep noz er mèz eus o zoullou. Ne zeuont ket ken-
nebeut war kement lanneg a zo, pell ac'hano.
Anaout a rez, Job, al lanneg vrás a vez gret anezi.
Motten-Derven, eun hanter leo ac'han, en tu all
d'ar vourc'h ?

JOB

Ya.

YANN

Ha treuzet ec'h eus al lanneg se epad an noz ?

JOB

Gwech ebet.

GUILCHER

Na me kennebeut.

YANN

Mat; klevit, neuze. Al lanneg se, evit breman da
vihana, a zo leun kouch a gornandouned pep noz.
Dec'h d'an noz, tremenet em eus gand al lanneg
se war-dro hanter noz; kavet em eus ar gornan-
douned niverusoc'h egred ar c'helien epad ar miz
eost. Bez' ez oa ouspenn ugent mil anezo. Danset
o deus en dro d'in heb ober d'in droug ebet, tro-
gamm ebet. Ar re ze, hep an distera poan, a la-
kaio tortenn Guilcher da deuzi evel eul lur amann
en tan; ya.

GUILCHER

Petra ober, neuze, va Yannig vat, va Yannig
chentil ? Petra ober, lavar 'ta.

YANN

Petra ober ? Nebeut a dra. Da genta, ret eo beza
kalounek. Ar re o deus aoun n'int ket evit kaout
mad ebet, skoazell ebet digand ar gornandouned.
Ha te a ve aounik, Guilcher ?

GUILCHER

N'em bezo aoun rak netra-

YANN

Mat.

JOB

A hend all, me a ye'o ive gant Guilcher.

YANN

Arabad eo. An hini a c'houlenn eun dra bennak diganto a rank mont hen e unan, nep den gantan.

GUILCHER

Ne ket diès; ha neuze, pa vin war al lanneg, petra a rin?

YANN

Gou'enn a ri ar pez a blijo d'it. Ar re ze a zo galoudus bras; pinvidik mor int.

GUILCHER

Mar-d'int ker pinvidik se, perak 'ta ne c'houlennez ket diganto eur gwenneg bennak evidout?

YANN

Bez dinoc'h, Guilcher, hen ober a ran ive, peb en amzer, p'am eus ezomm eun nebeut arc'hant. Ar re ze 'ta, a hell rei d'it, dioc'h da zibab, ar binvidigez, ar c'houziegez, ar c'haerder, ha me oar me?

JOB

Ya, met daoust hag an dra goulenet gant Guilcher a vez o rcet d'ezan, evelse, raktal?

YANN

Tamm ebet. Da genta, e vez o roet da C'huilcher eun divinadell da ziluia.

JOB

Ha neuze?

YANN

Ma vez o mat respount Guilcher, ar gornandouned en em lakaio da zansal en eur zibuna deiziou ar zizun penn da benn.

GUILCHER

Sell 'ta!

YANN

Hag o tansal evelse, trei a reont buanoc'h egod an deliou sec'h epad ar miz du, hag e lekeont an den paour a zo en o zcuez da zansal ganto bete kol' alan.

JOB

Ha goude, petra c'hoarvezo?

YANN

Mar en devezo Guilcher divinet mat an divinadell, ar gornandouned a lavaro d'ezan, o krial holl a unan: Dibab, Guilcher, dibab! petra a fell d'it, ar binvidigez, an enoriou, ar c'haerder? Mar en deus c'hoant da gaout ar c'haerder, tenna a raint e d'ortenn diouz e gein en eun taol-lagad, hag evit mat.

GUILCHER

Eur burzud dispar eo, mar-deo gwir ar pez a leverez, Yannig.

YANN

Ya, met diwall, Guilcher; mar chomi heb ober eur respount mat d'an divinadell, bez' e vezi war

var da c'houzany troiou kamm a bep seurt di-ganto. Diwall!

GUILCHER

War evez e vezin, Yann, bez dinec'h.

YANN

Ke d'al lanneg vrás, neuze; an amzer a zo brao; al loar a vezo sklér kenan. Ar gornandouned, an holl her goar, a blij kalz d'ezo sklerder al loar. Kenavo, Guilcher, ha chans vat d'it.

GUILCHER

Kenavo, Yannig, ha trugarez d'it a wir galoun.

EIL LODENN

14 DIVIZ

Eul lanneg vrás, Motten Derven he hano, da sklerder al loar. Guilcher, e unan, a ya hag a zeu, o sellout, tu ma, tu hont, gant disfizians. Goude eur pennadig amzer, e komz d'an dud:

Mat; setu me e kreiz al lanneg vrás ma. Petra a c'hoarvezo? Penaos a yelo an traou en dro? Pe seurt tud eo ar gornandouned? Diaoulouigou n'int ken, 'm eus aoun. Met evit breman, da vihana, trouz ebet, yudadeg ebet, kornandoun ebet. Daoust hag en divije, Yann al Laou, lavaret gevier d'in? Ni a welo. O trei e skouarn war du an

avel hag o setaou piz. Sell! Sell! Blejadeg ha bouderez a glever, met pell, pell. Klevit! K'levit! Ar vlejadeg hag ar bouderez a ya war vrasaat ha war dostaat. Ne fazian ket, sur, setu o tant davedoun va labousedigou.

Kornandouned e leiz a zeu a bep tu, hag en em taka holl en dro da C'huilcher. Dansal a reont gand eur buander bras en eur lavarout, holl a unan:

AR GORNANDOUNED, *holl a unan, a bouez penn.*

(*) Dilun, dimeurs, dimerc'her
Diziaou ha digwener
Disadorn, disul iveau. } teir gw.

Goude beza danset evelse epad eur pennadig, penn ar gornandouned a gomz.

DJIM *penn ar re all.*

Lavar, Guilcher, perak 'ta out deut aman, hein? N'anavezet ket mat, marteze, galloud ar gornandouned. Risklus, eo, awechou, dont d'o c'havout. Perak out deut? Lavar.

GUILCHER

Va mignounedigou, eun dra a bouez bras am eus da c'houlenn diganeoc'h. Ezomm bras am eus da veza skoaziet gand ho kalloud dispar.

(*) Ces vers ne doivent pas être chantés, mais débités en cadence, et de même chaque fois qu'ils reviendront par la suite.

DJIM

Ni a roio marteze da c'houlenn d'it; met da genta, ret eo d'it ober eun tamm labour diès awalc'h.

GUILCHER

Pe seurt labour?

DJIM

Ret eo d'it respount gant gouziegez diwar-benn eun divinadell.

GUILCHER

Prest oun. Kinnigit d'in ho kudenn da zi-rouestla.

DJIM

Judikael a voe roue Breiz, gwechall goz. N'eo gwir?

GUILCHER

Gwir bater.

DJIM

Mat; pegement a dalve ar roue ze?

GUILCHER

Netra èsoc'h eged hel lavarout; e dalvoudegez oa bras eus ar re vrasa.

DJIM, *drougig ennan.*

Pegement? Pegement? Pegement?

GUILCHER

Ar roue Judikael a dalve nao fez arc'hant warnugent, na muioc'h, na nebeutoc'h.

DJIM

Perak 'ta, perak? Displeg, displeg!

GUILCHER

An Aotrou Jezuz Krist a zo bet gwerzet evit tregont pez arc'hant. Piou bennak a daly eur pez arc'hant hepken a nebeutoc'h eged ar Zalver Jezuz, hennez a zo bras c'hoaz e dalvoudegez; her c'hredi a ran.

AR GORNANDOUNED *holl a unan a bouez penn.*

Brao, brao! Guilcher, brao den gouziek, brao paotr fin! An *holl a zans adarre en dro da C'huilcher.*

Dilun, dimeurs, dimerc'her
Diziaou ha digwener
Disadorn, disul iveau.

| teir gw.

GUILCHER *goude an dans.*

Aotrouienigou karet, ho kanaouenn a zo brao kenan, met war va mennoz, henvel poch eo ouz ki ar c'higer. Ar c'hoz ki ze n'en deus nemet tri zroad elec'h pevar. Kamm eo neuze, hag ho kanaouenn ive, p'eo gwir n'he deus, ive, hi, nemet tri zroad. Klevit mat:

Dilun, dimeurs, dimerc'her
Diziaou ha digwener
Disadorn, disul iveau.

AN HOLL, *a unan.*

Ha neuze? neuze? Lavar ar pevare troad.

GUILCHER

Dilan, dimeurs, dimerc'her
Diziaou ha digwener
Disadorn, disul iveauz.

Hueloc'h e vouez. Hag echu ar zizunvez!!

AN HOLL, a unan, foll gand al levenez.

Hag echu ar zizunvez (teir gw.) Gloar da Chuilcher, enor da Chuilcher.

DJIM

Gopreet e vezi, Guilcher, gopreet mat e vezi.
Gra eur goulenn, gra eur goulenn.

AN HOLL, a unan, a bouez penn.

Gra eur goulenn, gra eur goulenn.

DJIM

Dibab! dibab! petra fell d'it, petra fell d'it? An enoriou ar binvidigez, ar c'haerder? Petra fell d'it? Lavar heb aoun ebet. Goulenn ar pez a giri.

GUILCHER

Kinnig a rit d'in, mignounedigou, meur a dra da zibab. Mat; ar pez a blij d'in, dreist an holl draou, eo ar c'haerder, ar vraventez. Mar d'oc'h gouest da ziframma an dortenn am eus etre va diouskoaz, va flijadur a vezodispar; eurusoc'h e vezin éged an dud eurusa war an douar ma.

DJIM

Dioe'htu, dioe'htu; ke dindan an daolven vras.
Ne vo ket hir al labour; d'ar gornandouned: It

gantan, eiz pe nao ac'hanoec'h, dindan an daolven.
Eiz pe nao anezo a vount Guilcher hag her c'has er mèz, diwar bouez e zilhad.

15 DIVIZ

DJIM, AR GORNANDOUNED.

DJIM

Klevit mat, mignouned; klevit ar pez am eus da c'hourc'henn d'eoc'h.

AN HOLL, a unan.

Selaou a reomp.

DJIM

Al loar a zo gwenn kann en nozvez ma. Ret eo d'eomp ober eun tamm labour a bouez bras, araok kan ar c'hilhog, araog ar goulou deiz.

AN HOLL, a unan.

Pehini, mestr, pehini?

DJIM

Tenna er mèz eus hon toullou an holl denso-riou hon eus, hag o lakaat war al lanneg, da sklerder al loar.

AN HOLL, a unan.

Ha neuze, mestr?

DJIM

Goude ze, kounta mat an tenzoriou, ar perlez gand ar perlez, ar vein prizius gand ar vein prizius, ar peziou aour gand ar peziou aour; hag o

lakaat holl er seier a vezo klozet mat, pa vezint leun. Ha klevout mat a rit?

AN HOLL, a unan.

Ya, ya, ya, mestr, ya.

DJIM

Peoc'h, peoc'h! Setu Guilcher o tont en dro. Peoc'h! *Guilcher sounn breman elec'h beza tort evel kent, a zeu en dro. laouen gand ar gornandouned oa ét kuit gantan.*

16 DIVIZ

DJIM, AR GORNANDOUNED, GUILCHER.

GUILCHER

Nag a anaoudegez vat a dlean d'eoc'h, mignouedigou! ho trugarekaat a ran a greiz va c'haloun.

DJIM

Laouen out, Gui'cher, gwell a ze, met emaomp o vont kuit holl, breman, abalamour d'oul labour bras hon eus da beurober araok ar zao heol. Kenavo, Guilcher, chans vat ha yec'hed mat d'it.

GUILCHER

Mil drugarez adarre, d'ecc'h, ha kenavo.

DJIM

Sell! eur c'huzul mat am eus da rei d'it araok mont kuit. Mar ec'h eus ezomm ac'hanomp eur wech pe wech, netra èsac'h eged hor gervel. N'ez pezo ken tra da ober nemet klemvan ar gacuenn,

teir pe beder gwech evel-hen; Hou, hou, hou! hou, hou, hou! Ni a zeuio holl, raktal, d'az kavout.

GUILCHER

Mat; n'ankounac'hain ket. *Ar gornandouned holl a ya kuit.*

17 DIVIZ

GUILCHER e unan.

Pebez burzud! va Doue, burzud ar burzudou! *O trei hag oc'h en em bompadic.* Se'lit ouzin 'ta, Bretoned vat, sellit ouzin. Da belec'h eo êt kuit va zortenn? Da belec'h? Sellit ouz va c'hein nevez. Hein? Petra hellfe beza souezusoc'h? Hein? Netra, netra. Guilcher an den tort, Guilcher, ho kenvroad paour ha divalo, a zo breman ker sounn ha baz vanniel ar barrez. Bez laouen, Guilcher, bez laouen Guilcherig; ar merc'hed koant, diwarvremen, ne zirollo ket da c'hoarzin pa dremeni en o c'hichen. *O sellout a gleiz hag a zehou.* Petra, petra? Eun den a welan o tont aman. Piou eo? Piou? va Doue, Balibouzig eo!

18 DIVIZ

GUILCHER, BALIBOUZIG.

GUILCHER

Petra a rez aman, Balibouzig e kreiz an noz, evelse?

BALIBOUZIG

E... teu, teu, teu, e... teu... an, an eus...

GUILCHER

Klevout a ran, te a zeu en dro eus foar vras
Landerne. N'eo gwir?

BALIBOUZIG

E, e, e, e, eo. Ha te a o, a oar, Guil..., Guil...
cher...

GUILCHER

Ya, ya, m'carvat, da ugent skoued, hein?

BALIBOUZIG

Ya, a, a, a, ya... a... a...

GUILCHER

Bez dinez'h, e vezoo paeet, sur, met divezatoch.

BALIBOUZIG *souezet maro, o sellout ouz kein sounn* GUILCHER.

Pe, pe, pe tra? da, da, da, da dortenn, da dor
tenn.

GUILCHER *laouen.*

Ya, ya, va zortenn a zo êt kuit buanoc'h eged
eul labousig o tilezel e neiz.

BALIBOUZIG *souezet atao.*

Ha pe, pe, pe, pe, pen... a...

GUILCHER

Penaos? dre galloud ar gornandouned. Roet o
deus d'in frankiz da zibab pe ar binvidigez pe ar
c'haerder. Dibabet em eus ar c'haerder, ar vra-
ventez.

BALIBOUZIG

Ge... ge... ge, naou... ge...

GUILCHER

Ya, genaoueg! Klevout a ran.

BALIBOUZIG

An... an... and...

GUILCHER

Ya, anduilhen! Klevout a ran.

BALIBOUZIG

Re, re, red e oa, red... e oa...

GUILCHER

Ya, red e oa dibab ar binvidigez, war da ven-
noz, hein?

BALIBOUZIG

Ya, a, a, a, a, Guil... ya... Guil... cher. Hag ar re,
ar re, ze, a, a, a ro, a ro... fe di... d'in, mar te, te
ze ar bin... ar bibin... ar binvi.

GUILCHER

Hep mar ebet; ar re ze a rafe d'it ar binvidigez
mar he goulenfes diganto; netra suroc'h. Al loar
a zo sklêr kenan. Ar gornandouned a ya hag a
zeu a bep tu, en noz ma, war al lanneg. N'ec'h eus
nemet o gervel; dont a raint. Evid o lakaat da
zont, n'eus ken tra da ober nemet en em glemme-
e c'his ar gaouenn. Hou, hou, hou! Hou, hou,
hou... Lavar eun tammig, da welout.

BALIBOUZIG

Kou... kou... koukou... ou...

GUILCHER *goapaüs.*

Ne ket koukou, koukou eo, met hou, hou, hou!

BALIBOUZIG *o c'hagouilhat.*

Aou, iou, iou, aiou, ahou...

GUILCHER

N'eo ket, nann; n'eus forz; kenavo ha gra la-
beur mat, Balibouzig.

BALIBOUZIG

Ya, a, a, a... *Guilcher a ya kuit.*

19 DIVIZ

BALIBOUZIG, *e unan.*

Ar binvi... ar bibibi... bin... vi... Pe pe pe pe...
pebez, ta... taol... chans, va va va va, Dou,
Doue. Deu, deu, deu it... kor... kornan... dou...
Oc'h ober, a vouez krenv, klemvan ar gaouenn.
Iou, iou, iou, iaou, aiou, hou, hou, hou...

Ar gornandouned holl a zired hag en em laka
a gelc'h en dro da Valibouzig; dansal a reont;
al loar en em guz; an oabl a zeu da veza tenval;
luc'het a ra. Klevout a ~~rept~~ ar gurun. Balibou-
zig, o krena gand ar spount: O la, la, o, la, ar
gu, gu, gu, run. A, aoun, a aoun... am eus...

20 DIVIZ

BALIBOUZIG, DJIM, AR GORNANDOUNED.

DJIM *krenv e vouez.*

Petra fell d'it, paotr koz, petra fell d'it?

BALIBOUZIG

A, aour, a, a, arc'hant, ar bi, ar bibibin...

DJIM

Tao, tao! Klevet em eus, ar binvidigez eo a fell
d'it, hein?

BALIBOUZIG

Ya, a a a, ya a a.

DJIM

Divin eun divinadell da genta. E pelec'h eman
kreiz ar bed?

BALIBOUZIG

Kre, kre, kre, kre, krei... i... i.

DJIM, *drougig ennan*

Ya, ya, kreiz ar bed, kreiz ar bed. E pelec'h
ema hen?

BALIBOUZIG *nec'het nêt.*

Ar be... ar bebed... ar, ar... *Luc'het ha kurun
adarre.*

DJIM, *drougig ennan.*

Lavar, lavar 'ta.

BALIBOUZIG

Nou, nou, nou... nou... zoun, n'ou...

DJIM

N'ouzout ket! petra a rez aman, neuze?

BALIBOUZIG

Ka, ka, ka, ka, ka... vout ar bi, ar binvidi...

DJIM

Gwell eo d'it tevel. Dibab! dibab. Guilcher en deus dibabet ar c'haerder, ar vraventez. Dilézet en deus ar binvidigez.

BALIBOUZIG

Ma, ma ma, mat; me me a zi, a zi... bab, ar pez zo, zozo bet di, di, di, di, le, di... lezet gant Guil... Guil... cher.

AR GORNANDOUNED o krial a forz, holl a unan.

Mat tre, mat; deus ganeomp, deus buan din dan an daolven vras. Eiz pe nao anezo a vount Balibouzig hag her c'has er mèz diwar bouez e zilhad. Ar gornandouned all ha Djim a jom war an teatr, hag en em laka da zansal a gelc'h en eur zibuna deiziou ar zizunvez.

21 DIVIZ

AR GORNANDOUNED holl a unan.

Dilun, dimeurs, dimerc'her	{	teir gw.
Diziaou ha digwener		
Disadorn, disul iveau.		
Hag echu ar zizunvez.		

Luc' hed ha kurun adarre.

BALIBOUZIG, o krial er mèz.

Tru, tru... tru... ez, tru, tru...

DJIM o c'hourc'henn, a vouez krenv, d'ar re a zo ét er mèz.

Truez ebet, truez ebet. Sankit start etre dious-koaz Balibouzig eun dortenn deo a zoare. Hennez en deus goulennet an dra bet dilezet gant Guilcher, da lavarout eo eun dortenn.

AR GORNANDOUNED er mèz, holl a unan.

Ya, ya mestr; bezit dinec'h.

BALIBOUZIG er mèz.

Tru... tru... tru... ez...

DJIM

Truez ebed, a lavaran d'eoc'h; truez ebed evid ar c'hemener piz kagn ze; truez ebet.

AR GORNANDOUNED, er mèz, holl a unan.

Ya, ya, mestr, ya. Ar gornandouned a zeu holl en dro, ha, ganto, Balibouzig dent da veza tort.

22 DIVIZ

AR GORNANDOUNED, DJIM, BALIBOUZIG.

BALIBOUZIG, kounnar ennan, o tiskouez e zourn serret d'ar gornandouned.

Ban... ban... ban... denn vo... voc'h; dia... dia... oulou da... da... da... net. An holl en em laka a gelc'h en dro da Valibouzig. Echu an arne, al loar a lugern adarre.

AR GORNANDOUNED *holl a unan, o kana hag o tansal. Balibouzig a zans evel eun den foll en o c'hreiz, en desped d'ezan.*

Da Dourtig Balibouzig
Ar c'hoz kemener piz (*bis*)
Kanomp eur ganaouennig
Heb ehan, hep diskui.

Evel eur gornigell } *bis*
Tro mat, tro gwell oc'h well }

Bez laouen, kemenerig!
Ac'h eus bet da c'houlenn (*bis*)
Ha n'eo ket eun dortennig
Met eur foul'trenn dortenn.

Evel eur gornigell } *bis*
Tro mat, tro gwell oc'h well }

BALIBOUZIG, *souezet maro, a ya kuit.*
GUILCHER *a zeu.*

23 DIVIZ

AR GORNANDOUNED, GUILCHER.

GUILCHER

Mignounedigou ker, abarz ma 'z in kuit pell
diouzoc'h, eun draïg bennak am eus, c'hoaz, da
c'houlenn digand ho madelez. Dibabet em eus,
evel a ouzoc'h, ar c'haerder kentoc'h eged ar bin-
vidigez.

(*) War an ton kanet gan! Lomig e trede diviz, aman
diaraok.

AR GORNANDOUNED *holl a unan.*
Ni oar ervat, ni oar.

GUILCHER

Mat; ezomm bras am eus, evelato, eus eun tam-
mig arc'hant, eun tammig mouneiz n'eus forz pe-
ger bihan bennak e vez ar yalc'hadig.

DJIM
Pegment? Lavar, lavar.

GUILCHER
Peadra da baea ugent skoued da Valibouzig, hi-
rio, hag ar boulonjer bemdez.

DJIM
Bez dinoc'h, mignoun, bez dinoc'h a genn. *O c'hourc'henn da unan eus ar gornandouned.*
Ke dioc'htu da gerc'hat eur zac'hadig brao a-
walc'h, a leun a vouneiz mat. *Eur c'hornan-
doun a ya kuit da gerc'hat an arc'hant, hag a zeu
en dro, raktal, gand ar zac'hadig.* Dal, Guilcher,
ar zac'hadig ma a zo leun kouch a beiou aour
melen.

GUILCHER, *o kemerout ar zac'hadig.*
Pebez taol chans, pebez levenez! penaos e c'hel-
lin, me, ho trugarekaat holl evel ma 'z eo dleet?
N'ankounac'hain biken ho madelez dispar; va
ana udegez vat a roan d'eoc'h da virviken.

DJIM
Mat eo, mat eo; mar ac'h eus c'hoaz ezomm

ac'hanomp eun deiz pe zeiz, n'ez pezo nemet hor gervel. Kenavo !

Ar gornandouned holl a ya kuit o redek.

24 DIVIZ

GUILCHER, e unan.

Va zelaouit, mar plich, tud vat, va zelaouit. Daoust hag ez eus bet, e Breiz, gwechall goz, kornandouned, korriganed, korriged, poulpikaned, teuziou, ha me oar me ? An eil a lavar ya, egile a lavar nann, eun all a lavar marteze. Mat, ar pez a zo sur eo n'eus hini anezo, breman, e Breiz. Mont a hellit da bourmen da sklerder al loar, etro an hanter-noz, war eul lanneg bennak, n'eus forz peger bras bennak, pegen distro bennak e vez, ha ne welot kornandoun ebet, teuz ebet. Nann ! Koulskoude, tud zo, tud fur ha gouiziek, o lavatout hon eus, peb hini ac'hanomp, kornandouned hag a zo servijerien d'eomp. Hon dek biz eo, hag ar re ze, evit gwir, a zo gouest da c'hounit, evidomp, gant skoazell an Aotrou Doue, peziou ar c'hant ha peziou aour.

Ar gouel a ziskenn.
